

Täysistunto

Torstai 3.12.2020 klo 16.00—22.05

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vuoden 2021 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 142/2020 vp

Lakialoite LA 59/2020 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 30/2020 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 30/2020 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Edustaja Viitanen esittelee. Yleiskeskustelu käyntiin.

Keskustelu

19.25 **Pia Viitanen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysymys on jokavuotisesta tuloverolainsäädännöstä, ja tässä tehdään asteikkotarkastukset veroasteikkoon, nostetaan työtulovähennystä ja perusvähennystä sekä pidetään solidaarisuusvero voimassa. Yhteensä tämä vähentää verotuottovaikutuksia 420 miljoonaa, eli sen verran verot kevenevät. Tässä valiokunta korostaa, että tämän esityksen veroperustemuutokset keventävät palkansaajien verotusta kaikissa tuloluokissa. Ja se, miksi tosiasiassa hieman kiristystä tulee tapahtumaan, tulee johtumaan näistä sosiaalivakuutusmaksujen muutoksista, jotka siis juontavat kauempaa historiasta jo juurensa.

Tässä esityksessä on paljon näitä työsuhde-etuuksien verotusasioita. Niitä parannetaan siten, että sähköautojen, nollapäästöisten autojen, verotusarvoa alennetaan 170 euroa kuussa, sekä sitten täällä lisätään työsuhdematkalipun verovapautta 3 400 euroon, työsuhdepolkupyöräetua verovapaaksi 1 200 euroon. Nämä ovat tietenkin myönteisiä uudistuksia kaikinensa, ja niitä luonnollisesti valiokunta puoltaa.

Puhemies! Ehkä yksi asia, mikä sopii erityismaininnalle tässä esittelyssä, on se, että tällä kertaa hallitus esitti myös urheilijarahastoon muutosta. Eli se esitti, että nykyistä rajaa, paljonko sinne saa laittaa, vuotuista enimmäismäärää, nostetaan 100 000:sta 200 000:een hallituksen esityksessä. Mutta meillä jaostossa virisi hieman laajempikin keskustelu yli-päätään siitä, että urheilijoiden sosiaaliturvaa on syytä miettiä kokonaisuutena. Ensinnäkin parantaa: urheilijan ura on hyvin epätavallinen, ja siksi halusimme tehdä kaksi parannusta tähän hallituksen esitykseen.

Toinen niistä koskee sitä, että tätä aikaa, jolloin näitä rahoja voidaan rahastosta nostaa, nostettiin urheilukentän toivomuksen mukaisesti hieman 10 vuodesta 15 vuoteen. Ja toinen parannus on se, että niitä ei tarvitse enää nostaa tasaerissä, vaan voidaan sitten jatkos-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 157/2020 vp

sa, jos tarvetta tulee, nostaa myös erisuuruisia summia eri erissä. Pidämme tätä joustavoittavana, ja halusimme tällä etenkin antaa hyvää signaalia sinne urheiluväelle ja liikunnan pariin, että haluamme nähdä tärkeäksi tämän toimeentulokysymyksen. Erityisperusteita varmasti tähän antoivat myös nämä korona-ajat, epävarmat ajat. Entisestään ihmiset joutuvat kaikilla aloilla vaikeampaan tilanteeseen, kun mietitään tulevaisuutta, työllisyystilannetta ja kaikkea.

Puhemies! Loppuun sanon, että olen siitä tyytyväinen, että kun tässä ei nyt puhuta kulttuurin tekijöiden vastaavista sosiaaliturvaongelmista, niin tässä kuitenkin mainitaan, että samat asiat ovat haasteena myös siellä kulttuuripuolella.

19.29 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Esittelen kristillisdemokraattien vastalauseen, mutta tässä lopussa sitten kyllä haluan myöskin kiinnittää huomiota tähän urheilijarahastoasiaan, josta voi sanoa, että esimerkiksi tavalla hallitus—oppositio-rajojen yli teimme hyvää yhteistyötä siellä verojaostossa ja niin myöskin sitten valtiovarainvaliokunnassa ja saimme aikaan muutoksia, joita urheiluväki on kyllä ottanut kiittollisuudella vastaan.

Mutta ensin tästä kristillisdemokraattien vastalauseesta.

Me olemme tehneet pykälämuutoksia liittyen verotaulukkoon, kunnallisverovähennykseen ja työtulovähennykseen ja sitten neljä lausumaa, joissa on kyse omaishoidon palkkion verovapaudesta, kotitalousvähennyksen korottamisesta ja lapsivähennyksen palauttamisesta sekä myöskin työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksuja koskevan verovähennysoikeuden puolittamisesta. Näillä muutoksilla me tosiaankin katsomme, että tämän koronaviruksen aiheuttaman talouskriisin seurauksia olisi tarpeellista elvyttää siten, että kevennetään työn verotusta, jotta ihmisten ostovoima ja työn kannattavuus paranisivat. Kenenkään verotus ei tällaisessa tilanteessa saisi kiristyä. Vastaavasti verotuksella tulee suunnata hallituksen esityksessä esitettyä enemmän tukea perheille, kodeille ja kotona tehtävään hoitotyöhön. Myöskin katsomme tällä työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksuja koskevalla puolituksella, että toisaalta taas tällaisessa tilanteessa olisi tärkeää katsoa näitä erilaisia verovähennysoikeuksia vähän kriittisemmälläkin silmällä.

Mutta, arvoisa puhemies, haluan puhua myöskin tästä urheilijarahastosta ja siihen tehtyjen muutosten merkityksestä.

Ensinnäkin urheilijarahastohan on tarkoitettu urheilijan uran jälkeisen toimeentulon turvaamiseen. Urheilija voi sinne sääntöjen puitteissa siirtää urheilu-uran aikana kertyneitä tuloja, ja kaikista näistä urheilijarahaston tuloutuksista maksetaan aina verot. Valmennusrahasto on taas sitten se, jota käytetään sen uran aikana hyvin tiukkojen sääntöjen mukaisesti kuitteja vastaan siihen valmentautumiseen, ja on todellakin tarkasti rajattu, mitkä tulot katsotaan valmentautumiseen liittyviksi, mutta urheilijarahasto on sitten siihen uran jälkeiseen elämään tarkoitettu. Verojaosto hyväksyi hallituksen esityksen mukaisesti tähän urheilijarahastoon siirrettävän tulon vuotuista enimmäismäärää koskevan korotuksen nykyisestä 100 000 eurosta 200 000 euroon ja samoin myös sen, että vähintään vuoden kestänyt työttömyys lisättäisiin erityiseksi syyksi, jonka perusteella näitä rahastoituja varoja voisi sitten nostaa suunniteltua nopeammin.

Tämän lisäksi todellakin jaostossa tehtiin hyvää yhteistyötä ja saavutettiin yhteisymmärrys siitä, että näitten urheilijarahastoon siirrettyjen varojen tuloutusaikaa voidaan jatkaa nykyisestä enintään 10 vuodesta 15 vuoteen saakka. Ja tässä samassa yhteydessä huomioitiin se, että myöskin näistä erityisistä syistä, kuten vaikka työkyvyttömyydestä tai vä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 157/2020 vp

hintaan 2 vuotta kestäneen työttömyyden vuoksi, näitä varoja voidaan tulouttaa nykyistä vähintään 2 vuoden aikaa nopeammin ja tasaeristä poiketen. Valiokunnan näkemyksen mukaan tätä säännöstä tulisi tulkita aina joustavasti ja sen tavoitteet huomioiden. Näitten muutosten saamisesta tähän lakiesitykseen olen kyllä äärimmäisen tyytyväinen ja myös siitä, että valiokuntaryhmillä oli erittäin hyvä yhteistyö näitten lisäysten läpi viemisessä.

Lisäksi vielä pidän merkittävänä sitä, että valiokunta totesi, että urheilijarahaston tulisi nykyistä joustavammin turvata urheilijan taloudellinen toimeentulo urheilijauran jälkeen, ja tässä viitataan ainakin pariin asiaan. Ensinnäkin tulevissa lainsäädäntötoimissa tulisi tukea urheilijoiden yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa niin yksilö- ja joukkueurheilijoitten kuin myöskin sukupuolten välillä. Huomiota kiinnitettiin sitten myös niin ikään urheilijoitten sosiaaliturvan haasteisiin ja todettiin, että asia vaatii nykyistä laajempaa huomiota ja laaja-alaista arviointia. Tässä yhteydessä ei tietenkään mitenkään ollut mahdollista lähteä tekemään tähän säännöksiä, koska meillä oli ainoastaan tämä yksi pykäläkohta tuloverolaissa auki, ja siinä mielessä sitten ne muutokset, mitä voitiin siihen tehdä, tehtiin.

Mutta ajattelen niin, että seuraavaksi olisi syytä kehittää sitä, että tämä uranaikainen valmennusrahoitus mahdollistettaisiin myöskin joukkuelajin urheilijalle. Tänä päivänä se ei ole mahdollista, vaan ainoastaan yksilölajien urheilijoille, kun taas esimerkiksi meidän naapurimaassa Ruotsissa se on mahdollista. Siinä mielessä se saattaa jopa aiheuttaa tietyissä lajeissa pelaajamarkkinoitten vääristymää, koska katsotaan, että Ruotsissa nämä mahdollisuudet siihen omaan ammatinharjoittamiseen urheilijana ovat paremmat.

Tietysti sitten on myös se, että kun Suomessa tämä ei ole mahdollista kuin näille yksilölajien urheilijoille, se jättää erityisen hankalaan asemaan esimerkiksi sellaiset vaikkapa naisjääkiekkoilijat tai jalkapalloilijat, joilla varsinaisesti ei ole tuloa siitä urheilusta, mutta sitten jos he saavat vaikka pienenkin sponsorointitulon, niin välittömästi, kun he eivät voi laittaa sitä sinne valmennusrahoitukseen, katsotaan, että se on heidän palkkatulonaan, puhumattakaan siitä, että kun aika monet näistä urheilijoista ovat esimerkiksi opintoetuuksien tai sitten sosiaaliturvatuksien varassa, asumistukea saattavat nauttia tai vastaavaa, niin nämä tämäntyyppiset yksittäiset tulot sitten leikkaavat näitä etuuksia. Kun ottaa huomioon, että nämä urheilijat todellakin ovat huippu-urheilijoita, mutta he itse kustantavat sen oman urheilemisensa ja heille ei siitä kerry juurikaan minkäänlaista tuloa, vaivoin saavat sen oman uranaikaisen rahoitustilanteensa hoidettua, niin sen takia tämäntyyppiset korjaukset olisi äärimmäisen tärkeää tehdä.

Ja samoin tämä vuodenvaihteen yli tästä valmennuskatteena siirtyvä 20 000 euron raja, joka on ollut yli 20 vuotta sama: valmennuksen kustannukset ovat taatusti tässä ajassa kasvaneet, ja tätä olisi syytä kyllä sitten korottaa. Mutta nämä ovat niitä tulevaisuuden asioita.

Lopuksi haluan vielä lukea tähän nuoren jääkiekkoilijan, 23-vuotiaan jääkiekkoilijan, palautteen: ”Uskon vahvasti, että näillä muutoksilla urheilijoiden uran jälkeinen elämä helpottuu. Monelle hyppy normaaliin työelämään on suuri, ja nämä päätökset varmasti helpottavat sitä. Urheilijat ovat hyvin erilaisessa asemassa niin sanottuihin normaaleihin palkansaajiin nähden.” Ja sitten hän jatkaa: ”Työtä varmasti vielä on edessä, mutta tämä on suuri askel parempaan.” Nämä sanat haluan kiitollisuudella osoittaa koko verojaostolle ja valiokunnalle, joka tässä teki hyvää työtä. — Kiitos.

19.37 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! On erittäin tärkeää, että valtionverotuksen tuloveroasteikon rajoja kaikilla tulotasolla, kaikilla progressiivisen tuloveroasteikon tulotasolla, korotetaan 2,5 prosentilla, jollaiseksi on arvioitu ensi vuoden ansiotasoindeksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 157/2020 vp

sin muutos. Tässä mietinnössä nimenomaan on korostettu sitä, että tämä esitys, jota nyt käsittelemme, ei kiristä palkansaajan verotusta. Selvittelin valtiovarainministeriön verosastolta, mistä koostuu tämä palkansaajan veronluonteisten maksujen muutoskokonaisuus, joka sitten lopputulemana aiheuttaa sen, että verotus kuitenkin kokonaisuutena kiristyy. Ei tässä ole enää mistään historiasta kysymys, vaan siellä on sairausvakuutuksen päivärahamaksun korotus 0,20 prosenttiyksikköä, sitten sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu alenee 0,02 prosenttiyksikköä, ja sitten palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu nousee 0,15 prosenttiyksikköä. Näistä tulee korotusta yhteensä laskien 0,33 prosenttiyksikköä. Oman lukunsa on tietysti kunnallisveroprosentin kehitys kussakin kunnassa. Se on todettava, että asteikkomuutokset ja myös työtulovähennyksen ja perusvähennyksen muutokset koskevat myös yritystulon ansiotulo-osuutta, myös muun muassa maatalouden ansiotuloa.

Sitten sen verran voisi kommentoida, että tämä muutos, mikä tehtiin valiokunnassa, on tietysti hyvä asia, että urheilija voi tulouttaa urheilijarahastoon siirtämiään varoja aikaisempaa pidemmän ajan kuluessa ja myöskin jaksottaa niitä tarkoituksenmukaisella tavalla. Ja kenellekään äsken ei varmaan jäänyt epäselväksi, että meillä oli valiokunnassa käytävissä edustaja Essayahin urheilullinen asiantuntemus.

19.39 Marko Asell sd: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on siis hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vuoden 21 tuloveroasteikosta. Kiinnitän huomioni tässä vain kohtaan, jossa käsitellään tätä, mistä täällä on nyt puhuttu aiemminkin, urheilutulon jaksottamista ja urheilurahastoon liittyviä muutosesityksiä.

Nämä ovat monille urheilijoille tärkeitä tulevaisuuteen varautumisen kannalta. Urheilun palkkioista kun ei eläkettä kerry, niin näitä urheilutuloja rahastoimalla voivat uran jälkeen saada taloudellista turvaa ne urheilijat, joille urheilusta yleensä kertyy rahaa. Valitettavan monissa lajeissa voidaan vain unelmoida urheilusta saatavista tuloista, mutta on myös lajeja, joissa kertyy ihan hyvin palkkioita ja palkkaa.

Keskimäärin urheilurahastoon siirrettävä summa on ollut 26 000 euroa vuodessa. Raja, minkä voi vuodessa siirtää, on ollut aiemmin 100 000, ja nyt hallituksen esityksessä rajaa nostetaan 200 000 euroon. Sinne voi siirtää siis sen 50 prosenttia vuosittaisesta tulosta, eli esimerkiksi urheilija, joka tienaa 400 000 euroa vuodessa, voi siirtää sen 200 000, mikä tässä oli se maksimi. Näin hyvin tienavia urheilijoita meillä Suomessa ei liene kovin montaa.

Sitten tässä on hyvä tämä valiokunnassa tehty muutos. Kun tässä oli aiemmin, että 2–10 vuoden aikana voi urheilun loputtua tulouttaa näitä rahoja, niin valiokunnassa on esitetty siihen sitten, että sitä venytettäisiin 15 vuoteen. Se on hyvä muutos. Pykäliin on tehty myös muutos, joka mahdollistaa sen, että rahastoa voi purkaa suunniteltua nopeamminkin, jos on esimerkiksi työttömyyttä vähintään vuoden verran. Nämä ovat hyviä muutoksia. Tämä on hyvä uutinen urheiluihmisille.

Arvoisa puhemies! Yleisesti haluan vielä todeta, että urheilijoiden eläketurvaa pitää kehittää edelleen ja myöskin sosiaaliturvaa ja urheilijoiden asemaa vahvistaa. Monet urheilijat tekevät kokopäiväisesti töitä, ja isolla osalla tulot urheilusta jäävät hyvin pieniksi. Urheilua voisi verrata monen kohdalla taiteilijanuraan, jota ei sinällään edes rahan takia tehdä, vaan rakkaudesta lajiin ja itsensä toteuttamiseen oman lajin parissa. Urheilu tuottaa elämyksiä urheilijoille mutta myös suurelle yleisölle, ja urheilijat ovat myös monesti esimerkiksi nuoremmille sukupolville.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 157/2020 vp

19.42 **Sari Multala kok:** Arvoisa puhemies! Tässä mietinnössä ja asiassa on kyse paljon monista muistakin asioista, mutta aion myös itse puhua ainoastaan tästä yhdestä yksityiskohdasta, joka liittyy urheilijoiden urheilijarahaston käyttömahdollisuuksiin. Haluan aivan ensiksi kiittää koko valiokuntaa ja sen verojaostoa erinomaisesta työstä. On hienoa nähdä, että tällaisissa asioissa, joissa parannetaan urheilijoiden mahdollisuuksia varautua urheilu-uran jälkeiseen aikaan, tehdään yhteistyötä yli hallitus—oppositio-rajojen.

Tässä merkittävin muutos — joka oli siis mielestäni täysin valiokunnan ansiota — on se, että kun aiemmin on pystynyt jaksottamaan tätä urheilu-uran jälkeen nostettavaa tuloa sieltä urheilurahastosta, oliko niin, että vain 5 vuotta, taisi olla, ja hallituksen esityksessä se oli 10 vuotta, niin nyt valiokunta sen pidensi 15 vuoteen. Se on erittäin merkittävä muutos aiempaan. Eli käytännössä se tarkoittaa sitä, että ne urheilurahastoon rahastoidut varat nostetaan sieltä urheilu-uran päättymisen jälkeen tasaerissä, ja tällöin se aika sille, että voi esimerkiksi hankkia koulutuksen itselleen tai ylipäätään varautua uran jälkeiseen aikaan, on huomattavasti pidempi.

Toinen muutos, joka koski myös näitä poikkeuksia, on tärkeä. Eli jos tulee esimerkiksi työttömyyttä, voi näistä tasaeristä poiketa, ja se on erittäin hyvä muutos myös.

Myös muutos, joka koski urheiluturvan enimmäismäärän korottamista, on sinällään aivan kannatettava ja hyvä, mutta kuten edustaja Asell täällä totesi, tämä koskee erittäin harvoja urheilijoita. Voisin kertoa esimerkin. Tässä edustaja Essayah kuvaili hyvin, miten useimmilla urheilijoilla tämä on, ja itse kuvittelen olevani kohtuullisen hyvä esimerkki siitä, miten tämä järjestelmä on tietenkin erittäin tarpeellinen ja hyvä, mutta myös siitä, kuinka tämä toimii.

Eli siis käytännössä, kun urheilija joka vuosi saa jonkunlaista tukea — yleensä silloin ainakin, jos on menestyvä urheilija tai potentiaalinen menestysurheilija — yhteiskunnalta erilaisina valmennustukina, joko se tulee lajiliiton tai sitten esimerkiksi Olympiakomitean huippu-urheiluyksikön kautta nykyään, jotkut saavat sitä seuraltakin tai yhteistyösopimuksista, sponsorisopimuksista tai sitten mahdollisesti palkintorahoina, niin näitä kaikkia voi laittaa valmennusrahastoon. Sen edellytyksenä on kolmikantasopimus, jossa on mukana sen yhteistyökumppanin lisäksi myös liitto. Ja silloin näitä rahoja siinä ikään kuin tuloutetaan, ja se toimii vähän kuin olisi yritys: sieltä sitten nostetaan niitä kuitteja vastaan, ja siinä on tosiaan tarkat määritelmät kirjanpitolain mukaisesti, minkälaisia kuluja voidaan hyväksyä. Ja sitten jos sinne valmennusrahastoon jää niin sanotusti jotakin ylimääräistä kaikkien niiden kulujen jälkeen, niitä voi sitten verokortilla nostaa myös palkkatuloina. Koska urheilijoilla palkkatuloja on muuten yleensä hyvin vähän, niin harvalla jää myöskään ikään kuin yli niistä rahoista, jotka on tarkoitettu urheilukuluihin, nostettavaksi palkkakuluihin. Ja sitten jos vielä jotakin jää tästä yli, ne voi siirtää seuraavalle vuodelle valmennusrahastoon. Se summa tosiaan on 20 000 euroa, ja sen toivoisi nousevan, sillä monella urheilijalla, menestyneelläkin urheilijalla, tulot saattavat vuodesta toiseen vaihdella merkittävästi, erityisesti lajeissa, joissa saadaan palkintorahoja.

No sitten, jos tästä jää vielä yli, niin ne rahat voi sitten siirtää sinne urheilijarahastoon. Eli kyse on siis siitä, että jos urheilemisesta tulee ikään kuin sellaista voittoa, niin sen voi tuleville vuosille urheilu-uran jälkeen sitten siirtää sinne urheilijarahastoon, josta niitä voi nostaa. No, esimerkiksi omalla urallani en ollut kertaakaan sellaisessa tilanteessa, jossa olisin voinut urheilijarahastoon siirtää rahoja, eli käytännössä se varautuminen, mitä pystyin tekemään urheilu-uran jälkeiseen aikaan, käsitti ehkä noin 10 000 euroa, jotka siltä vuodelta olivat jääneet ikään kuin yli niistä urheilemisen kustannuksista. Eli aika nopeasti oli löy-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 157/2020 vp

dettävä töitä, koska mitään ansiosidonnaista työttömyysturvaa ei myöskään ole. Minimityöttömyysturvalla toki jonkun aikaa varmasti pärjää, mutta ei välttämättä kovin pitkään ainakaan siinä tilanteessa halua olla.

Eli urheilijoiden sosiaali-, eläke- ja työttömyysturva on edelleen erittäin huono, ja erityisen huono se on sellaisilla yksilöurheilijoilla, joilla ei ole minkäänlaista työsuhdetta eli ei ole työnantajaa — käytännössä lähes kaikki yksilöurheilijat ovat tällaisessa tilanteessa. Ja kun valitettavasti monella täällä eduskunnassakin on sellainen kuva, että ammatikseen urheilevat tulevat kaikki erittäin hyvin toimeen, niin totuus on käytännössä ihan toinen. Useimmat urheilijat elävät — jopa Olympiakomitean tukiurheilijoista — jopa köyhyysrajan alapuolella. Kaikki liikenevä tulo pistetään käytännössä siihen urheilemiseen, opintotuki on merkittävä elämisen rahoittaja, ja sitä tietenkin rajoittaa se, että monella on sitten vaikeuksia siinä urheilu-uran aikana edetä opinnoissa siihen tahtiin, että saisi opintotukea. Ja opintolaina oli myös sellainen keino, jota itse käytin paljon urheiluni rahoittamiseen aikanaan, ja se tietenkin tulee sitten maksettavaksi opintojen päättymisen jälkeen, ja sitten täytyy toivoa, että siihen siinä vaiheessa sitten on mahdollisuus.

Eli tällä halusin vain kuvata sitä tilannetta, joka monilla urheilijoilla on. Se on erittäin haastava, ja sen vuoksi kiitän erittäin paljon, että tämä parannus on saatu aikaiseksi, mutta kuten tuossa moni on jo aiemmin todennut, edelleen löytyy huomattavia kehityskohteita. Jos muutaman ensimmäisen asian saisin itse tehdä, niin edustaja Essayah'n esille ottama valmennusrahaston siirtomahdollisuus seuraavalle vuodelle, sen rajan korottaminen, olisi yksi, sitten toinen olisi apurahaurheilijoille eläketurva Melan kautta, joka tällä hetkellä on jo taiteilija-apurahoissa käytännössä käytäntö, ja kolmas olisi sitten tämmöinen vähän monimutkaisempi eli oman työn määritelmän muuttaminen. Sen, jos urheilija työttömäksi joutuessaan jatkaa harjoittelua, ei tulisi olla rajoite sille, että voisi saada työttömyyskorvausta, kun katsotaan, että harjoittelu on omaa työtä. Ja jos tämä kolmen lista saataisiin [Puhemies koputtaa] eteenpäin, niin siinä olisi jo merkittäviä parannuksia urheilijoiden sosiaaliturvaan.

19.49 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Eilen sanoin energiaveron yhteydessä, että tämä on vähän poikkeuksellinen ykköskäsittely, kun tunnelma oli varsin seesteinen, kovaa ristikkäin asettelua ei ollut. Oltiin suhteellisen tyytyväisiä, että oltiin saatu eteenpäin ponsi, jolla turvataan työllisyys- ja ilmastotavoitteita. Ja tänään sitten täytyy kyllä sanoa, että hieman on ehkä poikkeuksellinen ykköskäsittely myös tuloverolain osalta. Useinhan tässä vaiheessa olemme kovasti taittaneet peistä, mutta olemme saaneet siihen mahdollisuuden aiemmin ja saamme varmaan jatkossakin, joten jätettäköön se tästä tunnelmasta hieman vähemmälle.

Tämä veroratkaisu kaiken kaikkiaan on suhteellisen tavanomainen. Eli se tietynlainen, minun mielestäni tärkeä painopiste tapahtui jo viime vuonna tälle vuodelle, kun siellä selkeästi kevennettiin pieni- ja keskituloisten verotusta. Tämä on enemmän, jos voisi sanoa, ehkä jopa rutiininomainen ratkaisu. Siksi oli tärkeää, että se mahdollisti meille sen, että pystyimme myös pohtimaan muita tämän lain sisällä auki olevia asioita. Ja kyllä täytyy sanoa, että eduskunnalla on valtaa puuttua myös itse asioihin. Ihan kaikkea ei tarvitse odottaa hallitukselta. Usein ihmiset ajattelevat, että täällä ollaan vain napin painajia, mutta näin ei oikeastaan ole. Jaosto on ennenkin tällä kaudella kerennyt muuttamaan hallituksen esitystä. Aiomme tehdä sen, puhemies, varmaan myös jatkossa. Ja siksi tämä on hyvin myönteistä, koska nämä ovat selkeitä parannuksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 157/2020 vp

Minusta tuntuu hyvin historialliselta, että minulla on suuri kunnia näin penkkiurheilijana täällä käydä vastaavaa keskustelua nyt sitten Multalan ja Essayahin ja Asellin kanssa, joilla on merkittävä urheilu-ura, ja kaikki olette siinä mielessä eräällä tavalla varmasti jokoisen meistä idoleitakin, jos näin voi sanoa. Pikkutyttönä olin tuon edustaja Asellin edeltäjää Pertti Ukkolaa kukkakimpun kanssa vastassa, kun hän olympiavoittajana Suomeen lentokentälle saapui. Että tällaisia hienoja muistoja kyllä on. Ja siksi on tärkeää, että me pystymme takaamaan meidän nuorille lupauksillemme, liikkuville lapsille ja ylipäättään urheilijoille säällisen toimeentulon, ja nämä parannukset yksi kerrallaan ovat tärkeitä. Mutta, puhemies, juuri siksi, koska tässä tapauksessa jaosto puuttui niihin asioihin, mihin meillä oli mahdollisuus puuttua. Me kirjasimme tänne terveiset siitä, että yleisestikin vaaditaan kehittämistä niin eläke- kuin työttömyysturvan suhteen niin urheilu- kuin kulttuurivälillä. Ja tiedän, että tätä vastaavaa keskustelua käydään muun muassa valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaoston puolella parhaillaan. Siellä on kannettu huolta hyvin paljon esimerkiksi monen kulttuurintekijän tulevaisuudesta ja mahdollisuuksista. Ja nyt varsinkin, tietenkin näinä [Puhemies koputtaa] korona-aikoina myös siellä on valtavia haasteita.

Mutta tämä tässä, puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja vielä edustaja Essayah.

19.52 **Sari Essayah kd:** Arvoisa puhemies! Edustaja Multala puhui hyvin tästä tilanteesta, mikä loppujen lopuksi useimmilla suomalaisilla urheilijoilla on, eli siellä köyhyysrajalla taiteillaan, ja opintotukikeskus, tutkimusten mukaan, on Suomen suurin sponsori, eli siellä todellakin suurin osa nuorista urheilijoista sillä opintotuella ja opintolainalla kitkuttelee ja urheilee siinä sivussa varsin ammattimaisilla tuntimäärillä, mutta ne resurssit ovat tosiaankin hyvinkin vaatimattomat. Sen takia pidän tärkeänä kaikkea sitä, mikä voidaan tehdä tässä järjestelmässä heidän asemansa parantamiseksi, etenkin kun tässä on kysymys ennen kaikkea siitä, että tätä byrokratiaa tässä tilanteessa karsitaan ja halutaan entistä joustavammin tulkita näitä sääntöjä, mitä näihin rahastoihin liittyy.

Alun pitäen nämä valmennus- ja urheilijarahastot perustettiin sen takia, että urheilussa oli aikanaan tällainen niin sanottu ruskeitten kirjokuorien kausi, jolloin oli verovilpillistä toimintaa ja maksettiin pimeänä erilaisia starttirahoja ja palkkioita, ja urheiluväki halusi sellaisesta eroon ja halusi sellaisen järjestelmän, joka on läpinäkyvä ja jossa todellakin urheilijat pystyvät nämä sponsoritulonsa ottamaan vastaan niin, että se tapahtuu kaikki oikein.

Minä itse ajattelen, että kaikki ne urheilijat, jotka ovat näitten valmennus- ja urheilijarahastojen piirissä, ovat niitä urheilijoita, joilla todellakin palaa sydän sille, että he haluavat omilla pienillä tuloillaan olla suomalaista yhteiskuntaa tukemassa veronmaksun kautta. Meillä on toki sitten urheilijoita, joilla on miljoonatulot, ja useimmiten heidän asuinpaikkansa löytyvät Monacosta tai ovat jossakin USA:n mantereella, jossa ammattia harjoittavat. Näitä urheilijoita eivät koske nämä urheilijarahastot eivätkä valmennusrahastot, ja näitten urheilijoitten kohdalla valitettavasti veromenetys Suomelle on täydet 100 prosenttia. Mutta tämä on — niin kuin minä jo valiokunnassa taisin puheenvuorossani sanoa — tällaisen tavallisen duunariurheilijan tapa, millä pystyy omaa valmentautumistaan ja sitten pieneltä osin myöskin sitä urheilijauran jälkeistä elämäänsä tukemaan.

Tosiaankin, niin kuin tuossa totesin, olen äärimmäisen tyytyväinen tähän työhön, mitä on tehty. Edustaja Multalakin hyvin listasi tulevia kehittämiskohteita. Itse istun tuossa so-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 157/2020 vp

siaaliturvaa pohtivassa komiteassa oman ryhmäni edustajana, ja ajattelin niin, että jos siellä nyt jotenkin sattuisi jäämään vielä pieni siivu aikaa, niin oltaisiin voitu tätäkin asiaa ottaa esille, mutta vähän pelkään, että tässä ehkä urheiluväen pitää nyt itse tuoda ne esitykset ja todeta, että nämä ovat kiireellisimmät ja näin me haluaisimme, että asia kehittyisi eteenpäin, ja sitten lähdetään katsomaan, mikä on poliittisesti mahdollista.

19.55 Sari Multala kok: Arvoisa puhemies! Jatkan vielä tähän edustaja Essayahin hyvään puheenvuoroon. Toki puhuttavaa riittäisi myös tästä muusta esityksestä, ja kokoomuskin on jättänyt tähän vastalauseen — en mene kuitenkaan nyt tällä kertaa siihen, pidetään yllä hyvää tunnelmaa tässä salissa tällä kertaa. Siitä voidaan puhua sitten, kun täällä on ehkä enemmän kuulijoita.

Nyt sanon vielä sen, että kun toimin myös siellä urheiluporukoissa, niin kuin edustaja Essayahkin toimii, ja tätä samaa toivetta olen sinne monille nyt vienyt, niin tiedänkin, että liikehdintää on liikkeellä ja yhteistä tahtotilaa muodostetaan siihen, mitkä ovat nyt niitä ensisijaisia parannuskohteita. Erityisesti joukkueurheilun puolellahan on toive, että jonain päivänä urheilijat voisivat olla niin sanotusti normaalijärjestelmän piirissä, mutta kaikki me tietysti tiedämme sen, että se vaatii aika paljon muutoksia ja tietenkin niin nostaa sitten myös kustannuksia työnantajille kuin todennäköisesti tarkoittaa hieman pienempää euro-määrää käteen kuukausittain urheilijoille. Eli nämä ovat juuri niitä kysymyksiä, joita meidän tulisi urheilun sisällä pohtia.

Ja sen tosiaan haluan alleviivata vielä, että toivottavasti eduskunnassakin lisääntyy entisestään ymmärrys siitä, että aika harva urheilija on siinä tilanteessa, että on mahdollista kokonaan välttää sitä Suomen verojen maksua ja muuttaa jonnekin muualle urheilemaan — eikä haluakaan ole — ja toisaalta sitten siitä, että urheilijoiden toimeentulo on usein hyvin kituttamista. Jokainen ymmärtää myös sen, että jos epävarmuus omasta toimeentulosta on suurta, niin on erittäin vaikeata myöskään keskittyä täysipainoisesti harjoitteluun, saati sitten tekemään huipputuloksia kilpaillen, kun monessa kilpailijamaassa on se tilanne, että huomattavasti ikään kuin alhaisemmalta tasolta saa jo täysimääräisen mahdollisuuden paitsi toimeentuloon niin myös harjoitteluun parhaissa olosuhteissa. Tässä meillä on vielä paljon tekemistä Suomessa, ja on hieno nähdä, että eduskunnasta löytyy yhteistä tahtotilaa urheilijan sosioekonomisen aseman parantamiseen.

19.58 Pia Viitanen sd: Puhemies! Täytyy sanoa, että aivan lopuksi haluan kiittää jaostoa, meillä oli hyvä yhteistyö. Täytyy kyllä myöntää, että itseäni teki hyvän vaikutuksen, kun edustaja Essayah siellä käytti hyvin usein tätä ”duunariurheilijaa”, se oli minusta hienosti sanottu. Se kuvasi aika hyvin sitä, että toimeentulo on monella varsin niukka, ja toisin kuin usein ajatellaan, että tämä koskisi nyt vain etuoikeutettuja, näinhän ei tietenkään ole. Siis siinä mielessä mielestäni oli tärkeitä, että pystyimme tämän muutoksen tekemään.

Ja kuten sanottu, niin myös minusta on vähän ajan hermo nyt se, että me katsomme ihan tosissamme näitä kysymyksiä sosiaali- ja työttömyysturvan suhteen siellä urheilu- ja kulttuurikentällä. Suomalainen urheilu, suomalainen liikunta, suomalainen kulttuuri, kaikki, tämän ansaitsevat, ja siksi on hyvä, että myös jaostona saatoimme oman kortemme tässä vaiheessa kekoon kantaa.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.